

1780 Febr. 29. Georg Schouw Hafniensis. Musicus, 53.

1783 Dec. 1. Niels Rode Danus¹⁾. Pictor, 50.

Tilføjelse.

Eiler Jacobsen Eilers (imm. 24. Febr. 1677) ansøgte to Gange om at blive Eleemosynarius regius med Consistorialraads Titel; den ene Ansøgning har ingen Datum, den anden er dateret Merløsegaard 31. December 1710 (Geh. Arch., Indkomne Sager til Danske Cancelli); det Bonderup, han beboede, maa vistnok snarest være det, der ligger i Merløse Herred; formodentlig er han den Assessor Eilertsen, der den 8. Maj 1721 blev begravet i St. Nicolai Kirke i Kjøbenhavn (Personalh. Tidsskr. I, 199).

Frederik Frederiksen Kolding (imm. 22. Marts 1687) nævnes i Worms Lexicon I, 534, som Forfatter af en Disputats.

Kommandeurkaptein Henrik Gerner Sneedorffs Autobiografi.

F. 1793, † 1883.

Ved Kammerherre, Kapt. C. J. Anker.

Jeg er født den 23de October 1793 paa Amalienborg i Kjøbenhavn, hvor min Fader, Contreadmiral, Kammerherre Hans Christian Sneedorff²⁾ dengang boede som Næstcommanderende og senere Chef for det kongelige Söcadetcorps, hvilket han vedblev at være til sin Død 1824.

Min Moder, Maria Elisabeth Sneedorff, var en Datter af Ad-

¹⁾ Jvfr. ovenfor 3. Juni 1772.

²⁾ Hans Christian Sneedorff, f. ²²/₅ 1759, død ¹³/₁₀ 1824, var Søn af den lærde Professor Jens S. Sneedorff (1724—64) og Hustru Øllegaard Wilhelmine, f. Thestrup (1739—75) og Broder til Historikeren Professor Jens Sneedorff († 1792), blev Søofficer ²³/₁₂ 1776, Premierløjtnant ¹⁸/₁₀ 1781, Kapteinløjtnant ¹⁷/₄ 1789, Kaptein ²³/₁₂ 1796, Kommandørkaptein ¹⁶/₁₂ 1803, Kommandør ⁴/₁₁ 1811, Kammerherre 1813 og Kontreadmiral ²⁴/₁₂ 1816, blev Lærer ved Söcadetcorpsset 1789 og Chef for samme fra 1797 til sin Død. Han blev R. D. O. ²⁸/₁ 1812, D. M. ²⁸/₁ 1812 og blev i 1822 Off. ø. J. O. og i 1823 K. Æ. L. — Han hævede Söcadetinstitutionen til stor Anseelse og forstod at meddele Cadetterne den samme Æresfølelse og Kjærlighed til Marinen. som besjælede ham selv. Udenlandske Røgenter begjærede hans Raad ved Organisation af lignende Skoler. Han udgav en Digtesamling, hvori Romanen: »Hr. Gerner. han sidder saa tankefuld«, ansees for den værdifuldeste.

G. m. 1) Maria Elisabeth Tønder (1770—1815), der var Moder til: Generalinde Betsy Anker (¹⁹/₉ 1790—¹²/₃ 1875), Kommandørkaptein H. G. Sneedorff (²³/₁₀ 1793—⁷/₅ 1883), Etatsraadinde Julie Wolff (f. ³⁰/₅ 1811) og Fru Charlotte Mourier (f. ¹⁰/₁₀ 1807, † ²⁷/₉ 1838).

2) Maria Schibsted (f. ¹⁰/₃ 1787, † ²⁵/₅ 1874), Moder til Etatsraadinde Hanne Willemoes (f. ⁸/₈ 1820).

miral *Raphael Tønder*¹⁾). Jeg var saa lykkelig at have to ædle, sjældne og begavede Forældre. I Daaben blev jeg opkaldt efter den saa almindelig anerkjendte og udmærkede Constructeur for Marinen, min Faders Lærer, Commandeur *Hendrik Gerner*²⁾).

Naar min Fader som Cadetchef førte Cadetskibet, laa vi Børn med vor Moder paa Landet ved Fredensborg, hvor min Fader havde kjøbt et lille Sted. Herud fulgte vore Huslærere os, først Hr. *Frechland*, senere i flere Aar Hr. *Wejbell*, der døde som Præst i Nykjøbing her i Landet. Opholdet ved Fredensborg var en ren Glædestid for mig. Her havde jeg herlige Kammerater i en Søn af *Oberst Reche* i Ingenieurerne, *Peter Reche*, der senere blev Ingenieurofficer i Fyen, og i *Peter Brown*³⁾), Søn af Admiral *Wessel Brown*⁴⁾), desuden havde vor Nabo, Udrider Jacob, to Sønner, Hans og Lars, begge senere Skolelærere, som vare vore Legekammerater; — vi fem tumlede os dygtigt i det Fri, kjørte Plouv, trampede Tørv, roede og kjørte — alt til vor største Fornøielse. Min ældste og min yngre Søster nøde ogsaa Landlivet med stor Glæde, de havde en Gouvernante, Mademoiselle *Bourguin*, der underviste dem. — Da jeg var indskreven til Søcadet, gjorde jeg i Aaret 1804, 11 Aar gammel, begge Cadetskibstourene med Cadetskibet, mod at min Fader betalte min Kost ombord. 1ste Tour gik til Norge, 2den Tour til Danzig. Paa den sidstnævnte Tour blev jeg examineret paa Ruffet, det vil sige, jeg aflagde theoretisk Prøve paa Ko- og Stagvending, hvorefter det tillodes mig at aflægge praktisk Prøve ved at lade disse Maneuvres udføre. I April Maa-ned 1805 tog jeg Preliminair-Examen med bedste Character. Vi vare 8 til Examen og fik følgende Anciennitet efter Examens-Charactererne: *Lütken*⁵⁾), *Zahrtnann*⁶⁾), *Christensen*⁷⁾), *Jeg*⁸⁾), *Weidemann*⁹⁾), *Holm*¹⁰⁾), *Wedel-Jarlsberg*¹¹⁾), *Wilhelm Holsten*¹²⁾).

¹⁾ *Raphael Henrich Tønder*, f. 1740, døde 1814.

²⁾ *Henrich Gerner*, f. 1742, Kom-kapt., døde 1787.

³⁾ *Peter Wessel Brown*, f. 1791, Prem-lt, død 1821.

⁴⁾ *Peter Caspar Wessel Brown*, f. 1754, Viceadm., død 1840.

⁵⁾ *Otto Ferdinand Lütken*, f. 1789, Kom-kapt., Overlods i Fyen, død 185*.

⁶⁾ *Christian Christopher Zahrtnann*, f. 1792, Viceadmiral, død 1853.

⁷⁾ *Laurits Christensen*, f. 1793, Kapt., død 1832.

⁸⁾ *Henrik Gerner Sneedorff*, f. 1793, Kom-kapt. 1845, død 1883.

⁹⁾ *Hans Adolph Holm*, f. 1793, Pr-lt., død 1828.

¹⁰⁾ *Joachim Godske Weidemann*, f. 1793, Kapt-lt., død 1829.

¹¹⁾ Er formentlig: *Jens Kraft Dinesen Wedel*, f. 1793, Sec-lt., tog Afsked 1816, døde 18... .

¹²⁾ *Didrik Wilhelm Holsten*, f. 1794, Kapt., død 1858.

I Aaret 1805 gjorde jeg to Toure med Cadetterne paa Orlogsskibet *Sejeren*. Vi gik til Rostock, hvor den regjerende Hertug af Meklenburg med sin ældste Søn og med sin Datter, Prindsesse *Charlotte Frederike*¹⁾, der var forlovet med Prinds *Christian Frederik*²⁾ og senere blev hans Gemalinde, kom ombord. Fire Cadetter, *Falbe*³⁾, *Christian Grove*⁴⁾, *Tuxen*⁵⁾ og jeg, bleve ansatte som Pager for de høie Herskaber, hvorpaa hver af os fik et Gulduhr. Mod Slutningen af Togtet kom jeg — efter endt Examen — i 2den Godtveirs-Classe.

I Aaret 1806 gjorde jeg en Tour med Cadetterne paa Orlogsskibet *Prinds Christian* til Norge og kom efter endt Togt i 1ste Godtveirs-Classe.

I Aaret 1807 gjorde jeg begge Tourene med Cadetskibet, *Prinds Christian*, begge Tourene gik til Norge, under 1ste Tour var jeg i 1ste Godtveirs-Classe og kom under 2den Tour i 2den Eqviperings-Classe.

Da Krigen brød ud, bleve de yngste Cadetter samt *Christensen*, *Thestrup* og jeg i Egenskab af Underofficerer under Capitain *Baggers*⁶⁾ og Lieutenant *Poul Sandholts*⁷⁾ Commando sendte til Christiania for under deres Ledelse og ved Hjælp af private Lærere at fortsætte vore Studeringer der.

Vi bleve indkvarterede i det *Bernt Ankerske*⁸⁾ Palais i Strandgaden, hvor Prinds *Christian August af Augustenborg*⁹⁾, der stundom gav sig af med os Drengene, naar vi legede i det store Gaardsrum, beboede Forhuset.

I Christiania blev jeg modtaget med megen Venlighed i min Onkel *Falsens*¹⁰⁾ Huus, i hvilket jeg tidligere, da *Enevold Falsen*

1) Kong Frederik den 7des Moder.

2) Senere Kong Christian d. 8de.

3) *Christian Tuxen Falbe*, f. 1791, Kom-kapt., Konsul i Tunis, død 1849.

4) Er formodentlig *Christian Frederik Grove*, f. 1793, Sec.-lt., blev borte tilsøs 1814.

5) *Søren Ludvig Tuxen*, f. 1790, Kom-dør, død 1856.

6) *Carl Frederik Borre Bagger*, f. 1780, Kapt.-lt., død 1814.

7) *Poul Sandholt*, f. 1788, Kapt.-lt., død 1820.

8) *Bernt Anker*, f. 1746, Stifter af det Ankerske Fideikommiss, Kammerherre, død 1805.

9) *Christian August, Prinds til Augustenborg*, f. 1768, Feltmarschal og Statholder i Norge, svensk Tronfølger, død 1810.

10) *Enevold Falsen*, f. 1755, Justitiarius i Kr-nia Stiftsverret. Dramatisk Forfatter. Opofrende Fædrelandsven, død 1808.

boede i Kjøbenhavn som Høiesteretsassessor, var kommen med mine Forældre, og hvor jeg havde stiftet Venskab med den yngste Søn, *Hagbart Falsen*¹⁾, der var paa min Alder. Til de ældre Brødre og til de to Søstre, *Haagine Falsen*, der siden blev gift med Felttøimester, Oberstlieutenant *Johan Carl Møller* i Artilleriet, og *Elise Falsen*, der forblev ugift — kom jeg til at staa i et venskabeligt Forhold, som udviklede sig til et varigt Venskab, da jeg senere i Livet traf sammen med dem. Saaledes var Søofficeren *Conrad Falsen*²⁾ og jeg begge commanderede ombord i det franske Linieskib *Pultusk* paa Schelde, hvor han tog sig venligt og hjærteligt af mig, der dengang var ung — i mit 14de Aar — og uerfare.

*Christian Falsen*³⁾, der senere var Præsident i Rigsforsamlingen paa Eidsvold, Amtmand i Bergen m. m., traf jeg sammen med i Vinteren 1813 til 14, da jeg var commanderet at iagttage Gangen af Norges Forsyning med Korn i Christianssands-Stift, navnlig hvad angik Assurancen af Skibene i denne Fart. Jeg maatte derfor jevnlig reise mellem Moss og Christiania, hvor jeg altid traf den venligste Modtagelse hos ham og hans elskværdige Hustru. De boede paa Gaarden Wollebæk, der laa midt imellem Moss og Christiania, hvilken Gaard han eiede og beboede, medens han var Sorenskriver i Distriktet. Foruden i min Onkel Falsens Huus, nød jeg ogsaa venlig Modtagelse i Stiftamtmand *Moltkes* og i Kammerherre *Rosencrantz's* Huse.

I Slutningen af October 1807 hævdedes Undervisningen i Christiania for os Cadetter og vi reiste under vore commanderte Officerers Førelse gjennem Sverrig ned til Danmark, hvor Studeringerne fortsattes paa Søcadet-Academiet. I November s. A. kom min Fader med Linieskibet: »Lovise Augusta« og Kaptein *Jessen*⁴⁾ med Linieskibet: »Prinds Christian« til Kjøbenhavn, hvorpaa de foretog et kort Togt ind i Østersøen, hvori jeg deltog i »Lovise Augusta«. Da min Fader var Chef for Søcadet-Corpset og han som saadan ikke vilde have nogen Indflydelse paa min Skjæbne ved Academiet, var altid Corpsets Næstcommanderende min Chef. Jeg

¹⁾ *Hagbarth Falsen*, f. 1791, † 1836 som Stiftamtskriver i Bergen.

²⁾ *Jørgen Conrad de Falsen*, f. 1785, Kontreadmiral, død 1849.

³⁾ *Christian Magnus de Falsen*, f. 1782, Justitiarius i Høiesteret, død 1830.

⁴⁾ *Carl Wilhelm Jessen*, f. 1764, Kontreadm., død 1823.

fik saaledes følgende Chefer: *Jessen, Bardenfleth*¹⁾, *Peter Wulff*²⁾ og *Bagger*.

I Marts 1808 blev jeg tilligemed de af mine Kammerater, der havde taget Præliminair-Examen tilligemed mig, — confirmeret af Præsten *Hjort* til Holmens Kirke. Sidst i Marts blev jeg som Maaned-Lieutenant ved Cadet-Corpsset commanderet ombord i Linieskibet »*Lovise Augusta*»; Chef var Commandeur-Capitain *Cornelius Krieger*³⁾ og Næstcommanderende Capitain *Lars Fabritius*⁴⁾, desuden var tilkommanderet: Premierlieutenant *I. A. Suenson*⁵⁾, Secondlieutenant *I. Bang*⁶⁾ og Maanedslieutenant *Kohl*⁷⁾.

I April blev jeg commanderet til den franske Flaade paa Schelde, hvorhen jeg reiste med Capitain *Stephansen*⁸⁾, Lieutenant *Willoch*⁹⁾ Maanedslieutenanterne *Zahrtmann* og *Barfoed* samt Cadetterne *Duntzfeldt*¹⁰⁾ og *Peter Brown*. Da Beltet var fuldt af engelske Krydsere, maatte vi om Natten gaa fra Korsøer først til Omø og efter at have ligget der et Par Dage, gik vi over Langeland til Svendborg og fortsatte derefter Reisen over Hamburg, Minden og Dortricht til Schelde, hvor jeg blev commanderet ombord i Linieskibet *Pultusk*, Chef Capitain-Lieutenant *Rosenvinge*¹¹⁾, Næstcommanderende Capitain-Lieutenant *Stephansen*, derefter Lieutenanterne *Schifter*¹²⁾, *Conrad Falsen*, *Thunboe*¹³⁾, *Sønderup*¹⁴⁾, *Falbe*, jeg og *Zahrtmann* samt Cadetterne *P. Brown* og *Erichsen*¹⁵⁾. Paa Orlogsskibet *Danzig* var Capitain *Baron Holsten*¹⁶⁾ Chef, Capitain *Fasting*¹⁷⁾ Næstcommanderende, — *Frederik Holsten*¹⁸⁾ Tredie-

1) *Johan Frederik Bardenfleth*, f. 1772, Contre-Adm., Generalguvernør i Vestindien, død 1833.

2) *Peter Frederik Wulff*, f. 1774, Kontreadmiral, død 1842.

3) *Johan Cornelius Krieger*, f. 1756, Kontreadm., død 1824.

4) *Lars Fabritius*, f. 1770, Kom-dør, død 1830.

5) *Jens André Suenson*, f. 1773, Kom-dør, død 1840.

6) *Jens Bang*, f. 1787, Sec.-lt., død 1812.

7) *Carl Fr. Chr. Kohl*, f. 1788, Pr.-lt., død 1877.

8) *Hans Stephansen*, f. 1773, Kontreadm., død 185 . .

9) *Andreas Willoch*, f. 1785, Kom-dør, død 1880.

10) *Johan Christian Duntzfeldt*, f. 1795, Kapt.-lt., død 18 . .

11) *Sigurd Urne Rosenvinge*, f. 1758, Kommandør, død 1820.

12) *Anders Schifter*, f. 1779, Viceadmiral, død 1852.

13) *Jens Andreas Thunboe*, f. 1784, Pr.-lt., død 1813.

14) *Claus Lexou Sønderup*, f. 1779, Kapt.-lt., død 1818.

15) *Ole Wilhelm Erichsen*, f. 1793, Adjutant hos Kong Carl Johan, Statsraad, død 1860.

16) *Baron Hans v. Holsten* f. 1758, Admiral, død 1849.

17) *Thomas Fasting*, f. 1769, Kommandør, Statsraad, Eidsvoldsmand, død 1841.

18) *Fredrik Holsten*, f. 1783, Overadjutant hos Kong Christian Frederik, død 1816.

commanderende, *Ewers*¹⁾ fjerde, *Adolph Recke*²⁾ femte, *P. Petersen*³⁾ (senere Kontreadmiral i Norge) sjette, *Barfred*⁴⁾ syvende; — dertil kom Cadetterne: *Andersen*⁵⁾ og *Duntzfeldt*. Disse to Skibe havde en mageløs Besætning, idet alle de danske Sømænd, der vare ombord i vore Handelsskibe i Middelhavet, ved Krigens Udbrud beordredes til at forlade disse, der vare blokerede af Englænderne, og overland søge hjem til Danmark over Antwerpen og melde sig ombord i de med dansk Besætning farende Skibe, hvor Eliten af dem blev udtaget til at gjøre Tjeneste tilsøes.

Skibene vare ypperlig organiserede og udførte alle Manøevres med en Hurtighed og Præcision, der uafbrudt fremkaldte Admiral *Missiessys*⁶⁾ Tilkjendegivelse af Tilfredshed. Han var nemlig Chef for Flaaden paa Schelde.

Vi kom iøvrigt ikke i nogen Activitet med „*Pultusk*“ og „*Danzig*“ dette Aar, hvori vi laa i Vinterhavn i Vliessingen. Vi toge Logis iland og *Conrad Falsen*, der som ovenfor anført, havde taget sig venlig af mig ved min Ankomst til den franske Flaade, tilbød mig at bo med sig, *Schifter* og *Frederik Holsten*, hvilket jeg med Glæde modtog. Forøvrigt havde Officererne fra begge de med dansk Besætning besatte Skibe leiet en Gaard i Vliessingen, hvor vi holdt samlet Messe og havde det hyggeligt. En Forstyrrelse heri indtraf dog, da der kom Ordre fra den franske Marineminister *de Crès*⁷⁾, at de danske Besætninger — Officerer og Mandskab — skulde forlade Linieskibene *Pultusk* og *Danzig* for at begive sig til Brest og besætte to af de derliggende Linieskibe. De to Chefer nægtede imidlertid at gjøre dette, forinden de havde modtaget Ordre fra vor Konge dertil. Som Følge heraf bleve Cheferne hjemsendte og to franske Officerer udnævnte til at fungere som Chefer

1) *Frederik Wilhelm Evers*, f. 1784. Pr-lt. à la Suite, død 18, .

2) *Johan Adolph Recke*, f. 1787, Kapt-lt., død 18. .

3) *Peter Christian Petersen*, f. 1891, Kontreadmiral, Adjutant hos Kong Carl Johan, død 1853.

4) *Jens Lauritz Barfred*, f. 1789, Toldinspektør, død 1855.

5) *Frederik Wilhelm Andersen*, f. 1793, Sec-lt., død 1818.

6) *Edouard Thomas Burgues de Missiessy*, f. 1756, Viceadmiral 1809. S. år blev han for sit tapre Forhold paa Schelden af Napoleon I opheiet i Grevestanden, var Stkrs. Æ. L. og af Ludvigs O., Ridder du Saint Esprit. Hans Navn er anbragt paa Triumfbuen i Paris, død 24/3 1837. [Meddelt af Marine-løjtnant N. A. Larsen.]

7) *Denis, duc de Crès*, f. 1751, fransk Marineminister under hele det første Keiserdømme, dræbtes 7/12 1820 af sin Kammertjener, der havde bestjaalet ham. [Meddelt af Marine-løjtnant N. A. Larsen.]

ombord i de nævnte Skibe. Dette indtraf tilfældigvis paa Kongens Fødselsdag, den 28de Januar 1809, hvilken Dag alle vi danske Officerer havde bestemt at give et stort Bal for alle Dignitairer med deres Damer paa Øen Walkeren. — Uagtet vi allerede havde inviteret til Ballet, maatte det selvfølgelig gaa ind. Vore Chefers Hjemsendelse vakte et stort Røre i Besætningerne, hvilket var vanskeligt for Officererne at stille, men som dog lykkedes dem. Lieutenanterne *Falsen* og *Holsten* gik til Admiral *Missiessy* og erklærede, at de ikke vilde tjene under franske Chefer og at det ogsaa var imod de andre danske Officerers Følelser, men at deres Kammerater dog havde bestemt sig dertil af Kjærlighed til deres Mandskab, der vilde blive ilde stedte ved at miste deres Officerer. *Holsten* og *Falsen* samt flere af de yngste Officerer bleve hjemkaldte, alle Cadetterne fik ligeledes Ordre til at vende tilbage til Danmark, vi reiste over Amsterdam og Hamburg til Hjemmet.

Rosenvinge og *Holsten* bleve satte paa Rendsborg Fæstning for en Maaned, 2 andre bleve satte paa Castellet i Kjøbenhavn ogsaa for en Maaned. Men at Kong *Frederik d. 6te* i Virkeligheden var tilfreds med deres Fremgangsmaade i Vliessingen, viste sig derved, at han efter Arresten udnævnte *Holsten* til Kammerherre og *Rosenvinge* til Equipagemester paa Gammelholm, *Falsen* fik Commando over de i Fladstrand stationerede Kanonbaade, *Holsten* blev Consul i Gøteborg, en da meget vigtig og betroet Post.

Efter at være kommen tilbage fra den første længere Fraværelse til mit kjære Hjem, blev jeg i April 1809 commanderet ombord i Cadetbriggen „*The Tigress*“¹⁾ som Næstcommanderende under Capitain *Bagger*, der var Næstcommanderende ved Søcadet-Corpset. Briggens Bestemmelse var at manoevrere i Sundet. I September, da Togterne vare tilendebragte og Commandoen strøget, afgik jeg til Socadetacademiet for at fortsætte mine Studeringer i Landvidenskaberne der og gjøre Tjeneste som Underofficer.

I April Maaned 1810 blev jeg atter Maanedslieutenant og igjen commanderet til at gjøre Tjeneste som Næstcommanderende paa *The Tigress*, der senere blev afløst af Briggen *Lolland*. den første af Constructeur Pihl byggede Brig. Min Chef var dennegang Capitain *Peter Wulff*, der havde afløst *Bagger* som Næstcommanderende ved Cadetcorpset.

¹⁾ Briggen *The Tigress* erobredes d. 2/8 1808 fra de Engelske ved Fyen. [Meddelt af Premierløjtnant i den norske Marine N. A. Larsen.]

I September 1810 afgik jeg atter til Academiet som Underofficeer indtil jeg d. 17de December 1810 — efter at have taget den befalede Afgangsexamen, blev udnævnt til Secondlieutenant i Marinen.

Det foregaaende Aar havde jeg gjort Bekjendtskab med to unge Mænd, til hvem jeg kom i et inderligt Venskabsforhold, der varede vort hele Liv, nemlig *Frederik Hoskjær*¹⁾, senere Mægler, og hans Broder, der døde som Embedsmand paa St. Thomas i Vestindien. Disse to Venner udgjorde tilligemed min trofaste Ven og nærmeste Kammerat i Marinen, *Tostrup*²⁾, mit intimeste Selskab i Aarene 1809, 10 og i Begyndelsen af 11. I Marts sidstnævnte Aar blev jeg commanderet ombord i Briggen *Lolland*, Chef Capitain *Holm*³⁾, Næstcommanderende Lieutenant *Frederik Grothschilling*⁴⁾. Med disse udmærkede Officerer gik jeg til Norge, idet vi anløb Fladstrand, hvor det glædede mig at hilse paa min kjære Fætter, *Conrad Falsen*, der var Chef for Kanonbaadene der. Sidst i Marts ankom vi til Fredriksværn, hvor vi traf sammen med Briggen *Kiel*, Chef Capitain *Otto Rasch*⁵⁾, og under hvem min trofaste Ven *Zahrtmann* gjorde Tjeneste samt med Briggerne *Langeland*, Chef Capitain *Thomas Lütken*⁶⁾ og *Alsen*, Chef Capitain *Magnus Lütken*⁷⁾, samt *Lougen*, Chef Capitain *Conrad Grove*⁸⁾. I Fredriksværn hilste jeg paa min Faders Ven og Kammerat, Commandeur *Jens Schou Fabricius*⁹⁾ og hans ædle Hustru, der var en trofast Veninde af min Moder. De modtog mig med megen Godhed og viste mig stor Gjæstfrihed. I Laurvig hilste jeg paa en anden Ven af min Fader, Capitain *Peter Norden Sølling*¹⁰⁾ og hans geniale og livlige Hustru, Fru *Amalie Sølling*, født *Eskildsen*, hvis Hjem med største Gjæstfrihed stod aabent for alle Søofficerer

1) *Frederik Hoskjær*, f. i Kbhavn. 1790, død efter 1857.

2) *Hans Peder Tostrup*, f. 1792, Pr.-lt., død 1819.

3) *Hans Peter Holm*, f. 1772, Kapt., død 1812.

4) *Frederik Grodtschilling*, f. 1782, Kapt., død 1820.

5) *Otto Frederik Rasch*, f. 1780, Kapt.-lt., død 1817.

6) *Thomas Joachim Lütken*, f. 1786, Kapt., død 1842.

7) *Magnus Lütken*, f. 1782, Kontreadmiral, død 1847.

8) *Conrad Grove*, f. 1780, Kapt., død 1829.

9) *Jens Schou Fabricius*, f. 1758, Eidsvoldsmaed, Viceadmiral i den norske Marine, død 1841.

10) *Peter Norden Sølling*, f. 1758, Kom.-dør, død 1827. Stiftede et Understøttelsesselskab for Sømand, kaldet „*Bombøbøssen*“. (Danebrog Nr. 48, 1882.)

og hvor deres elskværdige og smukke Datter, Frøken Amalie, bidrog meget til at gjøre Opholdet der behageligt. Efter nogle Dages Forløb forlod vi Fredriksværn og stode vesterpaa. Udenfor Christianssand stødte vi paa den engelske Orlogsbrig „*Nightingale*“, som vi jagede og vexlede Skud med, men om Natten tabte vi den afsyne i en svær Storm med Sneetykning, søgte ind til Christianssand, hvor jeg til min Sorg fik Ordre til at forlade *Lolland*, hvor jeg under de to ædle Officerers Commando havde befundet mig saa vel, og begive mig til Bergen under Capitain *Acheleyes*¹⁾ Commando.

Jeg reiste da over Mandal til Stavanger, hvor jeg traf min Ven og Kammerat Lieutenant *F. A. Paludan*²⁾ som Chef for de der stationerede Kanonbaade. Jeg blev meget venligt modtaget af Agent *Kielland*³⁾, gjorde Bekjendtskab med hans Sønner og elskværdige Datter, da forlovet og senere givt med Sorenskriver *Schiøt*. Det var en drøi Tour at ride fra Mandal til Stavanger paa utilredne Heste med det maadeligste Sadelto, man kan tænke sig. Fra Stavanger gik jeg i Baad til Bergen, hvor jeg ankom sidst i April 1811. Her laa Briggen *Lougen*, Chef Capitain *Müller*⁴⁾, Næstcommanderende Lieutenant *Hallander*⁵⁾, Trediecommanderende min kjære Ven *Bodenhoff*⁶⁾. Senere afgang Capitain *Müller* fra *Lougen* for med *Bodenhoff* som Næstcommanderende at gaa til Vardøhus med armerede Skonnerter. Capitain *Bjelke*⁷⁾ overtog Commandoen over *Lougen*, hvor min Kammerat *Claus Sandholt*⁸⁾ kom ombord som Trediecommanderende istedetfor *Bodenhoff*.

I Løbet af Foraaret kom Lieutenant *H. B. Dahlerup*⁹⁾ — udvexlet af engelsk Fangenskab — til Bergens Station og gik med 2 Kanonskonnerter til Stat. Her traf denne min kjære Ven og jeg hinanden for første Gang som Officerer og vare hele Vinteren

1) *Sigvart Jørgen Acheleye*, f. 1768, Kapt., Indrulleringsef i Christianssand til sin Død 1822.

2) Tvillingbrødrene *Christian Carl* og *Frederik August Paludan* ere fødte 1792, bleve begge Kapt-ltr.; sidstnævnte fik Kommandørkapteins Afsked 1851.

3) Agent *Gabriel Schanche Kielland*, f. 1760, død 1821; se Familien Kiellands Stamtavle, af Cand. jur. Axel Kielland, Side 27 ff.

4) *Jochum Nicolay Müller*, f. 1775, Viceadmiral, død 1848.

5) *Johan Nicolay Hallander*, f. 1789, Pr-lt., død 18...

6) *Hans Carl Bodenhoff*, f. 1791, Kom-dør, død 1849.

7) *Johan Chr. Aug. Bielke*, f. 1761, Kom-dør, død 1846.

8) *Claus Hendrik Sandholt*, f. 1789, Kapi-lt. 1823, død samme Aar.

9) *Hans Birch Dahlerup*, f. 1790, østerrigsk Admiral og Baron, død 1872.

mellem 1811 og 12 sammen i Bergen, hvor vi boede hos Politimester *Olsens*¹⁾ Enke og havde det hyggeligt og godt. Jeg blev med to Kanonjoller commanderet til Karmøen, Stationen Hauge-sund, hvor der ikke forefaldt noget. Jeg gik i October 1811 atter tilbage til Bergen, hvor der imidlertid havde samlet sig endel Officerer, idet Capitain *Müller* og Lieutenant *Bodenhoff* vare komne tilbage fra Nordcap og *Dahlerup* fra Stat. Vi nøde megen Gjæstfrihed i Bergen, navnlig hos Kjøbmand *Valeur*, en Broder til Sø-officeer *Valeur*²⁾ i Fredriksværn, hos Kjøbmand *Ian Weiner Krohn*, hos Apotheker *Monrad*, Consul *August Konow*, en Broder til min Kammerat daværende Lieutenant senere Admiral *Konow*³⁾, hos Brødrene *Grieg*, Politimester *Frich* m. fl. — Desuden vare vi alle Medlemmer af en Klub, hvor man samledes Lørdag Aften og hvor der herskede den behageligste Tone og hvor man havde den Glæde at træffe saa begavede Folk som: *Christie*⁴⁾, *Lyder Sagen*⁵⁾, *Rein*⁶⁾, *G. Chr. Bohr*⁷⁾, *Hagerup*⁸⁾, *Meyer* m. fl. — Opholdet i Bergen kunde med saadanne Kammerater og med saadanne interessante Bekjendtskaber, hvortil endvidere maa henregnes Brødrene *Lassen*, den ene Procurator⁹⁾, den anden Officeer¹⁰⁾, samt Artilleriofficererne

1) Politimester og Raadmand i Bergen *Rolf Olsen*, død 1810.

2) *Abraham Valeur*, f. 1777, Kapt., død 1838.

3) *Thomas Konow*, f. 1796, Kontreadmiral, var den længstlevende af Eidsvolds-mændene fra 1814, død 1881, akkurat 85 Aar gammel.

4) *Wilhelm F. K. Christie*, f. 1778, død 1849, Toldinspektør i Bergen, Eidsvoldsmnd., afslog at blive norsk Statsminister efter Sommerhjelms Ugift.

5) *Lyder Christian Sagen*, f. 1777, død 1850, Student 1797, Digter og frugtbar Forfatter. Medarbejder i »Den norske Tilskuer».

6) *Jonas Rein*, f. 1770, død 1821, Præst, Eidsvoldsmnd.

7) *Christian Frederik Gottfried Bohr*, Overlærer, f. 1773, død i Bergen 1832. Langes Forfatterlexikon.

8) *Edvard Hagerup*, Stiftamtmand i Bergen, f. 1781, † 1853. Se Langes Forfatterlexikon.

9) *Albert Lassen*, Borgermester i Bergen, f. $\frac{5}{8}$ 1783, død $\frac{2}{1}$ 1860, Søn af Toldinspektør i Bergen, Justitsraad Nic. Chr. W. Lassen (død 1818); g. m. Abigael Vogt Monrad (død 1861), var Fader til Udgiveren af Henrik Wergelands Skrifter, Kand. philos. *Hartvig Marcus Lassen*, [f. 1824], Indehaver af Kong Oscar d. 2dens Belønningsmedalje siden 1873, Redaktør af Skillingsmagasinet og Folkevennen.

10) *Hartvig Marcus Frisch Lassen*, f. $\frac{27}{8}$ 1781, død $\frac{18}{8}$ 1856, var juridisk Kandidat og senere Kaptein i Bergenske Brigade, død som Toldinspektør i Trondhjem. G. m. 1. Gunhild Christine Bentzen (død 1815), 2. Regine Mathea Gabrielsen (død 1859.)

*Pritzier*¹⁾ og *Ditmar*²⁾ *Meidell*, ikke være andet end yderst behageligt.

I April Maaned 1812 modtog jeg Ordre til at reise til Christianssand og overtage Commandoen over tre Kanonchalupper i Flekkerø, hvor jeg dog kun forblev en Maaned, da jeg blev beordret at gaa som Trediecommanderende ombord i Briggen *Allart*, Chef Capitain *Schønheyder*³⁾, Næstcommanderende min Ven, den flinke Lieutenant *Grove*⁴⁾, der i 1813 forlod Briggen og gik til Danmark. Istedetfor ham kom Lieutenant *Poul Sandholt* ombord, han havde gjort Tjeneste paa Fregatten *Najaden*, Chef Capitain *H. P. Holm*, da den blev ødelagt af Linieskibet *Dictator* i Lyngøer. Der havde tidligere været nogen Antipathi mellem Holm og mig, men den forsvandt aldeles, da vi lærte hinanden nøiere at kjende.

I de to Aar, jeg var ombord i *Allart*, havde vi ingen videre interessante Krigsbegivenheder, dog vare vi med, da Fregatten *Najaden* med de tre Brigger *Langeland*, *Lolland* og *Lougen* den 8de Juni 1812 angreb den engelske Fregat *Itallian* paa 50 Kanoner. *Affairen*⁵⁾ maatte ophøre paa Grund af, at *Najadens* Forstang gik overbord og fordi det blæste saa haardt, at vi ikke kunde føre vore Batterier. Briggen *Lolland* havde et Par Mand døde, Fregatten et Par Mand saarede; hvad Tab den engelske Fregat havde, vides ikke.

Jeg havde lidt nogen Tid af Krampe i Brystet, hvorfor den Læge, jeg consulerede, nemlig *Claus Petersen*, Stadsphysicus i Christianssand — Fader til fornævnte Admiral *Peter Petersen* og til

¹⁾ *Christopher Pritzier Meidell*, f. 1783, død 1851, Oberstløjtnant, Toldinspektør i Kristianssand. Søn af Frantz Henrik Meidell (død 1813) og 2den Hustru Gye Johanne Christine, f. Pritzier. Han udmærkede sig i Fægtingen ved Lier den 18/4 1808 og blev senere dekoreret for sin der udviste Tapperhed. I 1814 kommanderede han det til Oberst *S. A. Krebs* afgivne Feltartilleri og deltog med Hæder i Affærene ved Lier og Matrand den 2den og 5te August. Var g. m. *Laura Fogh* og var Fader til *Ditmar Meidell* (f. 24/1 1826, der redigerede »Krydseren« fra 1849—54 og »Aftenbladet« fra 1855—81).

²⁾ *Ditmar Kahrs Meidell*, Broder til forannævnte Ob-lt., C. P. Meidell, f. 1785, død 1825, Kapt. og Batterichef i Trondhjem.

³⁾ *Ulrik Anton Schønheyder*, f. 1775, Viceadmiral, død 1858.

⁴⁾ Er formentlig: *Nicolay Jacob Chr. Grove*, f. 1791, Pr-lt., død 1853.

⁵⁾ Om denne Kamp se Marinelejtant N. A. Larsens Bog: *Fra Krigens Tid*, Kr-nia 1878, Side 200 og 201.

Statsraad *Hans Petersen*¹⁾ — raadede mig stærkt til at have Ro i nogen Tid. Jeg gik derfor af fra Briggen og blev indkvarteret hos en vakker Familie, Kjøbmand *Sanne's* i Christianssand, som gjorde alt muligt for at pleie mig. Efter at være kommet mig noget blev jeg buden at tilbringe min Reconvalescenttid hos Commandeur *I. S. Fabricius* i Fredriksværn, hvilken Invitation jeg med Glæde tog imod. Med en Baad, der tilhørte Søkrigscommis-sair *Grung*²⁾ i Christianssand og som han havde den Godhed at laane mig, seilede jeg — med min Oppasser som Besætning — til Fredriksværn og senere tilbage til Christianssand. Mit Ophold hos *Fabricius's* var særdeles behageligt; baade ved Commandeurens og hans elskværdige Frues Godhed imod mig, ved de *Søllingske* Familiers Nærhed i Laurvig, ved Bergraad *Petersens* Gjæstfrihed — og ved Kammeraters Venlighed. Da jeg var kommen tilbage til Christianssand, kom jeg igjen ombord i *Allart*, hvor jeg blev til Efteraaret 1813, da jeg blev commanderet til den Samling af Kanon-baade ved Hvalerne, der fandt Sted paa Grund af Krigen med Sverige. Under de forenede Manoeuvres blev jeg Chef for Kanon-jolleafdelingen; iøvrigt stationeret under min Ven og kjære Kammerat *Fritz Løvenskiold*³⁾, senere Postmester i Christiania. Jeg havde med to Seilbaade, der hver havde 10 Mands Besætning, armerede med Geværer og Huggarter, det Held at erobre først et svensk Recognosceerfartoi, armeret med en Falconet, og senere et andet større fiendtligt Recognosceerfartoi, armeret med to 1 *Å's* Falconetter. Da jeg jagede den sidste, flygtede den ind til den svenske Ø Koster, hvorhen jeg forfulgte den, og da dens Mandskab ilede i Land forfulgte jeg dette der, — men jeg opdagede da, at en svensk Kanonskonnert, der var gjort opmærksom paa vor Skyden, kom op fra den anden Side af Øen. Jeg maatte derfor opgive min Forfølgelse af Mandskabet og retournere til mine Fartoi-er og til den erobrede svenske Recognosceerbaad og den ene Fange af dennes Besætning, som jeg havde gjort. Da jeg stod ud

¹⁾ *Hans Christian Petersen*, f. 1793, Statsraad, død 1862. Se Langes Forfatterlexikon.

²⁾ *Frantz Didrik Grung*, født 1774 ¹⁷/₅, død i Fr.stad (af Kolera) 1834 ²⁸/₅, som forhenværende Søkrigskommisær. Han var fra ¹⁷/₁₀ 1802 gift med Pauline Christiane Rye, f. i Bergen 1781 ¹/₁ og død i Kr.sand 1833 ³/₅. (»Faa Glæder, men mange bitre Sorger», siger han i hendes Dødsanmeldelse.)

³⁾ *Fritz Wilhelm Løvenskiold* (Broder af Statholder Løvenskiold), f. 1790, Kammerherre, Postmester i Kristiania, død 1869.

fra Koster med den gjorte Prise paa Sløb, jagede den svenske Kanonskonnert mig og vandt efterhaanden ind paa mig. Den var armeret med to svære Kanoner i Bougen og en D^e agter, desuden med en Morteer og med mindre Sideskyts. Da der gik en stærk Dønning udenfor Skjærene, var jeg saa heldig, at hans Ild ikke gjorde mig Skade, uagtet jeg kun var i et Pistolskuds Afstand fra ham, hvorpaa han ophørte at jage mig, da *Løvenskiold* kom til min Assistance med sin Kanonbaad¹⁾.

¹⁾ Om denne Affære se: „*Fra Krigens Tid*“ Kr. nia 1878, af Marineløjtnant N. A. Larsen, Side 251 til 255. Derfra hidrættes følgende Rapport fra daværende Sekondløjtnant H. G. Sneedorff:

Røed d. 20 Septbr. 1813.

»Jeg har herved den Ære at melde, at jeg har frataget Fienden et armeret Fartøi.

Ifølge Hr. Sekondtlicutenant Løvenskiolds Ordre gik jeg ud i denne Hensigt Kl. 8^{1/2} imorges, Vinden nordlig med tvende armerede Lodsbaade, hvoraf Maanedsløjtnant Natvig førte den ene. Kl. 11 blev jeg det vaer inde i Sundet i Koster. Jeg narrede det ud af Sandet og da jeg havde det langt nok ude for at afskjære det Tilbageetoget gennem Sundet, begyndte jeg Af-færen. Han besvarede os med Haubitz- og Geværild og holdt med det samme af mod Landet, hvor han satte Fartøiet paa. Mandskabet forlod Baaden paa 1 Mand nær, som ei fik Tid dertil. — De retirerede op paa et Fjeld, hvor de igjen begyndte en Geværild paa os, hvorfor jeg jog iland med Løjtnant Natvig og Størstedelen af vort Mandskab og besvarede deres Ild. Efter kort Modstand flygtede Fienden og jeg forfulgte dem, indtil en Skonnert, der krydsede nord efter, tværs indenfor Koster, og som jeg hidtil havde holdt for en Koffardimand, tiltrak sig min Opmærksomhed ved sit orlogsmæssige Udseende. Alt mere overbevist derom kaldte jeg mit Mandskab tilbage og krydsede ud med mine tvende Lodsbaade og den erobrede Baad. Da jeg kom udenfor Skjærene ved Koster, var Skonnerten mig paa Kanonskuds Distance. Den begyndte strax at fyre paa os med svært Skyts, lagde sine Aarer til og forcerede med al Magt imod os og var paa Skraaskuds Afstand, da jeg blev vaer vore Kanonbaade, der kom os tilhjælp. Da disse vare paa Skud, holdt Skonnerten af, og jeg kom heldigt ind med de tre Baade uden Døde eller Saarede.

Tilsyneladende var det en svensk Kanonskonnert med tvende Kanoner forud og en agter foruden smaa Skyts paa Siderne og stærkt bemanded.

Den svenske Rekognocerbaad dar armeret med en Haubitz; det flygtende Mandskab tog Haandarmaturen med sig.

Lieutenant Natvigs og øvrige Underhavendes udviste Mod og Uforsagthed tager jeg mig den Frihed at anbefale.

H. G. Sneedorff.

Denne Rapport indsender Kaptein Fasting Dagen efter til Marinens Høistbefalende, Admiral *O. Lütken*, idet han blaudt andet anfører »den særdeles Raskhed og Standhaftighed, der vistes fra Baadene under Løjtnanterne *Sneedorff* og *Natvig*«.

I Begyndelsen af September 1813 fik jeg Ordre til at møde Statholderen, Hs. Kl. G. Prinds *Christian Frederik* hos Jernværkseier *Niels Aall*¹⁾ paa dennes smukke Eiendom ved Arendal. Jeg kom der et Par Dage før Prindsen og havde saaledes Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med denne udmærkede Mand og hans elskværdige Familie, der modtog mig med megen Venlighed. Da Prindsen var kommen, fik jeg Ordre til strax at afgaa til Danmark med Depescher fra Hs. Kongl. Høihed til Hans Majestæt Kongen i Kjøbenhavn. Jeg ilede da til Christiania, hvor der netop laa en Baad færdig, som skulde afgaa til Jylland, — med den gik jeg under en stiv Kuling af N. W. og var heldig nok til at undgaa fiendtlige Krydsere og efter 16 Timers Overfart at sætte i Land paa Jyllands Nordvestkyst ved Løkken, hvorfra jeg strax begav mig — idet jeg reiste Dag og Nat — til Kjøbenhavn, hvor jeg, klædt som Matros, kom til Fredriksberg Slot lige efter at Taflet, hvorved der havde været mange tilstede, var hævet. Jeg afleverede mine Depescher til Hans Majestæt, der befalede mig at holde mig færdig til at vende tilbage til Norge med nye Depescher. Jeg havde haabet at kunne tilbringe nogle Dage hos mine Forældre og Sødskende, men det blev der ikke noget af; thi to Dage efter min Ankomst maatte jeg afsted igjen. Min ældste Søster, *Betsy*, var som Hofdame hos Prindsesserne *Juliane*²⁾ og *Charlotte*³⁾ paa Sorgenfri, hvor jeg kjørte ud med min Fader for at besøge hende. Min Ven *Thostrup* havde den Dag indbudt mig i et stort Selskab af Kammerater til Middag i Hôtel du Nord; da det var meget varmt, kastede vi ud paa Aftenen Kjolerne. — For at jeg ikke skulde være i Matrosdragt, havde min Kammerat, *Zahrtmann*, forsynet mig med en Kjole hvori jeg havde lagt alle mine Penge. Da jeg efter endt Kortparti skulde afgjøre, hvad jeg havde tabt, var min Brevtaske med Pengene taget ud af Kjolen. Jeg mistede derved 13 à 1400 Rdr.; der vel ikke var mere end 13 à 1400 Toskillinger i sand Værdi; men for mig var dette et uerstatteligt Tab, da jeg nu stod uden Penge til min Reise, der skulde finde Sted næste Dag. Min trofaste Ven *Thostrup* kom mig nu til-

1) *Niels Aall* til Ulefos Jernværk, f. 1769, Statsraad, død 1854.

2) Prindsesse *Juliane Sophie*, f. 1788, † 1850, Søster af Kong Christian d. 8de, formælet ^{22/8} 1812 m. Prinds Fr. Wilhelm af Hessen Philipsthal—Barchfeldt.

3) Prindsesse *Charlotte Louise*, f. 1789, † 1874, Søster af foregaaende, formælet ^{10/11} 1810 m. Landgreve Wilhelm, Prinds af Hessen, Moder til Dronning Louise af Danmark.

hjælp: strax han hørte mit Uheld og den Forlegenhed, dette havde sat mig i, — bragte han mig 1000 Rdr., som det glædede mig senere at kunne betale tilbage paa en Tid, da det kom ham vel tilpas. Det var vistnok lidt tungt efter saa kort et Ophold at sige mine Kjære farvel — men Tjenesten fremfor alt. Efter altsaa af H. M. Kongen at have modtaget mine Depescher ilede jeg afsted over Belterne til Fredrikshavn, hvor jeg traf min Fætter, *Conrad Falsen*, der havde Commandoen der. Jeg gik derfra i aaben Baad til Fredriksværn, Overreisen gik hurtig og blev ikke generet af fiendtlige Krydsere. Jeg skyndte mig derfra til Christiania, hvor H. K. H. Prinds *Christian* blev overrasket ved at se mig, *da det kun var ni Dage* siden jeg havde forladt ham hos *Niels Aall* ved Arendal, hvilket jo for den Tid var en meget hurtig Reise. Et Par Dage efter forlod jeg Christiania og gik til min tidligere Post paa Hvaløerne, hvor jeg blev, indtil vi gik i Vinterquarteer, da jeg fik Ordre til at være Provi-derings-Commissair for Districtet Christiania—Moss. Jeg opholdt mig vexelviis paa disse to Steder. I Christiania boede jeg hos en Bekjendt fra Kjøbenhavn: *Paul Winge*¹⁾, Broder til en kjær Kammerat, *Gert Winge*²⁾. Foruden mig boede ogsaa der: Lieutenant *Fr. Schwartz*, Adjutant hos Prinds *Christian*, og Kjøbmand *Fritz Gandil*, som jeg begge kjendte godt fra Kjøbenhavn. I Moss var jeg indquarteret hos Kjøbmand *Gude*³⁾, der med sin elskværdige Familie ikke vidste, hvor godt de vilde gjøre alt for mig. Paa mine jævnlige Reiser mellem Moss og Christiania besøgte jeg altid min Fætter og Ven *Christian Magnus Falsen*, som da var Sorensskriver og boede paa sin Eiendom Wollebæk og hos hvem jeg altid mødte den hjerteligste Modtagelse. I Christiania var Prinds *Christian* saa naadig at give mig daglig Adgang til hans Middags-*taffel*, iøvrigt levede jeg der meget selskabeligt og havde hos min Barndomsven *Hagbarth Falsen*, der var givt med den elskværdige Frøken *Alette [Alhed] Fleischer*, et fuldkomment Hjem.

Sidst i Februar Maaned 1814 fik jeg Ordre at ledsage Con-

¹⁾ *Poul Clausen Winge*, f. 1788, Mægler i Kr.nia, død 1867.

²⁾ *Gerhard Johan Winge*, f. 1791, Kapt., død 1840. Gift med Kaja Lerche, der døde i Kr.nia ³⁾/₁₀ 1860.

³⁾ *Jørgen Johan Gude* til Orkerød paa Jeløen, f. 1760, død 1843, jvar Søn af Kbmd. Just Gude og Sønneson af Rektor Hans Gude, og gift med sit Søkendebarn Else Angell Gude, var 10 Aar i det Asiatiske Kompagnis Tjeneste i Kina og Ostindien.

ferentsraad *Carsten Anker*¹⁾ paa hans politiske Mission til London og dersteds sørge for de norske Fangers Hjemsendelse. Vi gik ombord i den norske Providerings-Skonnert „*Norge*“, der forlod Christianssand d. 9de Marts og kom efter en meget stormende, men rask Fart paa fire Dage til Leith, hvorfra vi strax tog til London. Som bekjendt mislykkedes *Carsten Ankers* Mission, idet den engelske Regjering ikke vilde understøtte Norge, der havde erklæret ikke at ville underkaste sig Sverrig og havde udraabt Prinds Christian til Konge. Der blev ikke noget for mig at gjøre med Hensyn til Fangerne, men jeg forblev i London for at kunne bringe Depescher fra *Anker* til Kong *Christian*. *Anker* havde mange Conferencer med betydelige Mænd²⁾ i England, der interesserede dem for Norges Sag, men Regjeringen var derimod og Oppositionen, som disse Mænd hørte til, kunde ikke sætte igjennem, hvad *Anker* ønskede for den norske Sag.

I London traf jeg mine kjære Venner *Dahlerup* og *Severin Kierulf*³⁾, hvem jeg tog ind til og boede sammen med. De vare som danske Søofficerer udløste af engelsk Fangenskab.

Midt i Juni Maaned 1814, altså efter 4 Maaneders Ophold i London, havde Statsraad *Anker* Depescher færdige til mig at afgaa med til Norge, men nu var Spørgsmaalet, hvorledes jeg skulde komme dertil, om jeg burde reise over Calais gjennem Continentet og Jylland og derfra til Norge. Imidlertid frygtede vi for, at jeg mulig vilde blive stoppet i Danmark. Der blev sendt Andragende til den engelske Regjering om, at det maatte tillades mig at gaa med en af deres Orlogsmænd, der havde faaet Ordre til at blokere den norske Kyst, men dette blev afslaaet. Forunderligt nok anmodede den engelske Regjering *Carsten Anker* om, at han vilde modtage Depescher fra den og sende mig med disse til den engelske Diplomat, Mr. *I. P. Morier*, der tilligemed en russisk og preusisk Gesandt opholdt sig i Christiania for at søge at formaa Kong *Christian* til at forlade dette Land.

Heldigvis erfarede jeg, at en norsk Hummerskude fra Farsund laa paa Themsen ved Byen Queensborough færdig til at gaa til

¹⁾ *Carsten Anker*, f. 1747, norsk Statsraad, død 1824.

²⁾ Blandt andre med Lord Liverpool.

³⁾ *Poul Severin Kierulf (Flureik)*, dansk Søofficer, f. 1793, Kapt.-lt., død 1842. Hans Enke, Marie Johanna, født Merch, fra Chr.sand, (Søster af Admiralinde Petersen), døde i Kbhavn ³⁰/₅ 1867, efterladende en betydelig Formue.

Hjemstedet. Den havde nemlig endnu Licents. Med dette Fartøi vendte jeg tilbage til Norge, undgik heldig de engelske og svenske Blokadeskibe, fik en Lodsbaad ud ved Lindesnæs og seilede med den i god Vind til Arendal og derfra videre overland til Christiania, hvor jeg afleverede mine Depescher til Kong *Christian*, der imidlertid havde havt den Naade at udnævne mig til sin Adjutant og opvartende Kammerjunker. I nogen Tid gjorde jeg Tjeneste hos Kongen, men da jeg troede maaske at kunne gavne mere i mit Kald som Søofficer, bad jeg om at blive ansat paa Kanonbaadene ved Hvaløerne, hvor jeg antog, der vilde blive noget at gjøre, da Krigen med Sverrig nu var i fuld Gang, — og Hans Majestæt var saa naadig at tilstede min Begjæring.

Imidlertid vare de svenske Tropper gaaede over Grændsen, og det var bleven nødvendigt — for at dække de norske Troppers Flanke — at Kanonbaadene trak dem tilbage til Christianiafjorden. Jeg laa derpaa under Lieutenant *Johannes Clasen Smith*¹⁾ (fra Frølands Jernværk, en Ven af mig) med 6 Kanonbaade som Forpost i den lille By Soon, nord for Moss.

Da Fiendtlighederne vare endte i Norge og Kong *Christian* havde bestemt sig til at vende tilbage til Danmark, beordredes Briggen *Allart* til at føre ham over. Lieutenant *Lous*²⁾ var Chef og jeg fik Befaling til at gaa ombord i denne min gamle Brig som Næstcommanderende. Den 11te October toge vi Kongen med Suite ombord ved Jeløen. Den 13de stode vi tilsøs mod Danmark, men vi fik stormende Veir og Modvind, saa vi maatte vende tilbage og gik tilankers ved Fredriksværn den 14de. Medens vi laa der ankom Briggen *Bornholm*, Kapteinlieutenant *W. Kaas*³⁾, som var afsendt for at hente Kong *Christian* ned til Danmark. Jeg fik Ordre til at følge Hs. Majestæt og gik tilligemed ham og Suiten ombord i *Bornholm* den 21de October. Vi havde en meget stormende og lang Nedreise, vare paa Grund ved Læssø, men kom heldig af igjen. Vi laa en Tid til Ankers ud for Grenaa med stærk paalands Storm og kom endelig sidst i October til Aarhus⁴⁾, og jeg blev af *Prinds Christian*, som han nu atter kaldtes, sendt som Courer til Dronning *Maria* i Kjøbenhavn, (Kong *Frederik* d.

¹⁾ *Johannes Classen Smith*, f. 1788, Kommandørkapt., død 1853.

²⁾ *Søren Lorents Lous*, f. 1785, Indrulleringschef i Bergen, død 1865.

³⁾ *Wolfgang Kaas*, f. 1776, Kom-dør, død 1840.

⁴⁾ *Christian Frederiks* Tilbagereise til Danmark staar omtalt i Marineøjtnant N. A. Larsens Bog: »Fra Aaret 1814«, Kristiania 1881, Side 108—111.

6te var nemlig ved Congressen i Wien), — for at melde hans Ankomst til Danmark.

Til Danmarks ædle Dronning maatte jeg give nøiagtig Beretning om Reisen og om Prindsens Befindende m. m. Jeg var nu udslettet af den danske Marine, havde søgt og faaet min Afsked af den norske Marine og søgte nu at komme ind igjen i den danske, hvilket heldigvis lykkedes mig. Hvad der bidrog hertil var, at jeg ikke havde gjort Ed til den norske Constitution, hvilket forøvrigt var et rent Tilfælde, bevirket ved, at jeg var i England, da Eden blev aflagt.

Jeg var inderlig glad ved at se mine Forældre og Sødskende igjen, min ædle Moder bar desværre allerede da Spiren til hendes Død, men hun vidste at beherske sine Lidelser og skjule dem for min Fader og os saameget som muligt.

Vinteren 1814 til 15 tilbragte jeg i mine Forældres Hjem i Kjøbenhavn og tog megen Del i det selskabelige Liv, dels ved Prinds *Christians*, dels ved Prindsesserne *Juliane* og *Charlottes* Hoffer og dels med mine mange kjære Kammerater og Venner.

Sommeren 1815 under vort Ophold paa mine Forældres Landsted ved Fredensborg, som min dyrebare Moder elskede saa meget, døde hun den 15de Juni kun 44 $\frac{1}{2}$ Aar gammel og blev begravet paa Asminderød Kirkegaard. Mine to kjære Tanter, *Christiane*¹⁾ og *Fredrikke Tønder*²⁾, toge efter min Moders Død ud til os paa Fredensborg og førte med Kjærlighed og Godhed Huset for os og for mine to smaa Søstre *Charlotte* og *Julie* samt deres Gouvernante, Mademoiselle *Bernard* fra Schweitz. Min ældste Søster *Betsy*³⁾, opholdt sig denne Sommer hos Prindsesse *Juliane* paa Fredensborg Slot, saa vi vare meget sammen.

¹⁾ F. $\frac{18}{11}$ 1785, død $\frac{4}{2}$ 1864.

²⁾ F. $\frac{1}{8}$ 1791, død $\frac{25}{10}$ 1882, begravet $\frac{1}{11}$ 1882 ved Fredriksberg Kirke i Kjbhn.

³⁾ *Betsy Anker*, f. Sneedorff, f. $\frac{19}{9}$ 1790, Hofdame 1807 hos Prindsesse Charlotte Frederike, Christian Frederiks første Gemalinde. I 1810 paany ansat som Hofdame hos Prinsesserne Charlotte [den nuværende Dronning af Danmarks Moder] og Juliane (formælet med Prindsen af Hessen-Philipsthal), Statsfrue hos Dronning Deséderia d. $\frac{1}{8}$ 1832.

G. $\frac{19}{2}$ 1816 m. Sekondritmester og Adjutant hos Kronprinds Carl Johan, senere Generalmajor Erik Anker, boede paa Eidsvold Værk til 1825, paa Østberg i Ringsaker til 1832, paa Storhammer i 19 Aar, til 1851, paa Kongsvinger til 1859, derpaa 1 Aar i Udlandet og 15 Aar i Kristiania, hvor hun døde paa Uranienborg d. $\frac{12}{3}$ 1875.

Med Stutmester *Nielsens* Familie omgikkes vi meget, — Fru Nielsen var nemlig en Veninde af min afdøde Moder. Jeg gjorde derved Bekjendtskab med min tilkommende dyrebare Hustru *Tomine Nielsen*, med hvem jeg tre Aar senere, nemlig i 1818 blev forlovet. Med Oberst *Reckes* Familie, som helt fra mine Drengear havde vist mig megen Godhed, og med hvis Børn — mine Ungdoms-Legekammerater — jeg bestandig har vedligeholdt den venskabeligste Forbindelse, var jeg ogsaa meget sammen denne Sommer.

Vinteren 1815 til 16 tilbragte jeg hos min Fader paa Søcadet-Academiet i Kjøbenhavn og levede meget i den saakaldte »store Verden« og deltog i mange Baller etc. f. Ex. hos Prindsesserne *Juliane* og *Charlotte*, hos Grev *Dameskiold*, Grev *Lieber*, General *Oxholm*, *Bilows*, den engelske Minister *Forster* m. fl., — mest omgikkes jeg dog med mine Venner og Kammerater: *Dahlerup*, *Thostrup*, *Fritz* og *David Hoskjær*, *Zahrtmann*, *J. C. Grove*¹⁾, *Kraft*²⁾ og *Mühlensteth*³⁾ m. fl.

Den 7de Februar 1816 reiste jeg med *Dahlerup* til London for der at overtage Briggen *Sovereign*, der tilhørte Handelshuset Dick & Clements i Kjøbenhavn. Ved min Faders Anstrængelser fik *Dahlerup* Skibet at føre og ifølge Overenskomst mellem ham og mig skulde vi dele lige den Fortjeneste, der kunde vindes. Jeg var Styrmand ombord. Det var en streng Vinter, da vi forlod Kjøbenhavn og vi maatte ligge 8 Dage i Korsør, før vi med Isbaad kunde komme over Beltet. Over Hamburg gik vi til London, hvor jeg traf min Ven *Peter Scholten*⁴⁾, som opholdt sig der med sin Familie paa Vei til Vestindien. Ligeledes traf jeg der min Ven og Kammerat fra Norge, hvor vi begge vare Adjutanter og Kammerjunkere hos Christian Frederik, nemlig *Fredrik Schwartz*⁵⁾. I Førstningen boede jeg, saalænge Tjenesten tillod det, hos *Scholten* og tilbragte nogle meget behagelige Dage i hans Hus. Imidlertid

1) *Johan Christian Grove*, f. 1789, Kapt., død 1834.

2) *Christian Frederik Kraft*, f. 1789, Kapt.-lt., død 1823.

3) *Malthe Conrad Mühlensteth*, f. 1786, Kom-kapt., død 1852.

4) *Peter Carl Frederik v. Scholten*, født 1784, død 1854 som forhenv. General-Gouvernør over de dansk-vestindiske Øer. (Se om ham Erslew's Forfatterlexikon.)

5) *Fredrik Schwartz* nævnes i »Claus Pavels's Dagbogs-Optegnelser«, II. Kr.nia 1867, Side 58. Han var Adjoint i Generalstaben, blev Pr.-lt. d. 22/6 1814 og fik ifølge Andragende Afsked af norsk Tjeneste d. 1/11 1814 (Resolution afgivet af det daværende 5 Mands Statsraad.)

havde min ældste Søster Betsy, d. 19de Februar havt Bryllup med daværende norsk Ritmester og Adjutant hos Kronprinds Carl Johan, senere Generalmajor *Erik Anker*¹⁾.

I April afgik vi fra London over Madeira til St. Croix og vare særdeles tilfredse med vort Skib, der viste sig at være ikke alene en udmærket Seiler, men et særdeles godt Søskib. Det var bygget i Frankrig, havde været Kaper og efter Sigende ialt taget 128 engelske Fartøier, da det engang efter at have ligget flere Dage i Taage, da denne lettede saa sig omringet af flere engelske Orlogsmænd, hvorpaa det blev taget. Ankomne til St. Croix, varede det nogen Tid, forinden vi kunde faa Ladning, vi tilbragte da Tiden med Skibsarbejde om Dagen og i en behagelig Selskabelighed om Aftenen, dels hos Gouverneuren, General *Benzon*²⁾, der viste os megen Godhed og Gjæstfrihed, dels hos Embedsmændene i Christianssted. Jeg benyttede Lejligheden til at besøge min Grandonkel *John Cooper*³⁾, der eiede en Plantage paa Øens Sydside, og som sendte sin Vogn efter mig, — kort var meget venlig. Han testamenterede min Morfader, Admiral Tønders 4 Døtre, hvoraf min Moder var den ældste, tils. 90,000 Rdr., hvoraf jeg i 1825 arvede min Part, omtrent 5000 Rdr.

1) *Erik Theodor Bernhard Anker*, f. i Kjbhn. d. $\frac{8}{8}$ 1785, var Søn af Statsraad Carsten Anker, blev Cornet (Fændrik) ved Garden til Hest 1801, Kammerjunker 1803, deltog i Kjøbenhavns Forsvar 1807, bivaanede som for Tilfældet Adjutant hos Kong Christian Frederik Affæren ved Onstadsund d. $\frac{9}{8}$ 1814. Blev 1812 ansat ved Akerhusiske ridende Jægercorps, Adjutant hos Carl Johan og Sekondritmester d. $\frac{20}{11}$ 1814, Ritmester $\frac{1}{1}$ 1818, Kabinetkammerherre $\frac{7}{9}$ 1818, Overhofintendant, Major $\frac{30}{9}$ 1820, Oberstløjtnant $\frac{4}{7}$ 1824, Chef for Oplandske rid. Jægerkorps 1826, Oberst $\frac{24}{8}$ 1825, Generaladjutant $\frac{29}{8}$ 1832, købte s. Aar Storhammer ved Mjosen af Gen-major Meyer, Generalmajor og 1ste Adjutant hos Kongen $\frac{20}{1}$ 1839, Kommandant paa Kongsvinger $\frac{6}{9}$ 1849 til sin Død d. $\frac{25}{8}$ 1858.

G. i Kjbhn. 1816 med Kontreadmiral H. Chr. Sneedorffs Datter Betsy (f. 1790, † 1875), havde 5 Døtre og 2 Sonner, hvoraf den Ældste siden $\frac{4}{12}$ 1880 er Oberst og Kommandant i Fredriksstad.

2) *Adrian Benjamin Benzon*, Generalguvernør fra 1816—1825 over de dansk-vestindiske Øer, (Søn af Hans Jakob Benzon, der 1780 blev Byfoged i Bergen, og Hustru Sofie Hedevig, f. Købke), blev født $\frac{23}{4}$ 1777 i Tønsberg, (hvor Faderen da var konst. Byfoged), og døde i Christianssted paa St. Croix $\frac{15}{1}$ 1827 som entlediget. (Se Erslew's dansk Forf. lexikon). Var neppe gift?

3) *John Cooper*, f. 17. ., død 1825 som Eier af Montpellier paa Sydsiden af St. Croix, han var Fætter til Forfatterens Mormoder, Admiralinde Elisabeth Tønder, f. von Hemert fra Vestindien. Ugift.

Endelig i September 1816 vare vi færdige med at indtage vor Ladning af Sukker og Rom og afgik til Kjøbenhavn, hvor vi ankom i October, hvorpaa vi lossede og atter afgik til Vestindien d. 18de November. Efter en 4 à 5 Uger i meget stormende Veir at have ligget for Modvind i Nordsøen og forsøgt paa at gaa nord om England, — havde vi efterhaanden mistet de fleste af vore Seil og maatte søge ind til Norge for at faa nye. Vi ankom til Bergen Juleaften og maatte der lade Briggen kjølhale, da den havde lidt paa Roret og Rorskinne. Vi bleve i Bergen til Marts Maaned, da Skibet atter var i seilbar Stand. Opholdet i Bergen, hvor jeg, som forhen anført, tidligere havde været 1 Aar med Kanonbaade, var yderst behageligt, da Dahlerup og jeg traf mange gamle Venner der, navnlig den trofaste *Christian Magnus Falsen*, der var Amtmand i Nordre Bergenshus Amt, hos hvem jeg havde et fuldkomment Hjem.

I Marts 1817 gik vi fra Bergen til Madeira, hvor vi hos den danske Konsul traf den største Imødekommenhed og morede os — under de Par Dage vort Ophold der medtog — i hans elskværdige Familiekreds. Fra *Hovden*¹⁾ til Madeira havde vi havt en mageløs hurtig Reise, der kun medtog 6 Dage. „*Sovereign*“ var som sagt et fortrinligt Seskib, der under gunstige Omstændigheder løb 12 Mil i Vagten. Da vi igjen vare ankomne til St. Croix maatte vi — paa Grund af at Sovereigns Eiere ogsaa havde fragtet andre Skibe til at føre deres Sukker til Kjøbenhavn — opholde os paa Øen, indtil disse Skibe først havde faaet Ladning, dette foranledigede, at vi maatte blive hele Resten af Aaret 1817 paa St. Croix. Den 23de Marts var jeg bleven Premierlieutenant. I August, da Orkantiden pleier at begynde, gik vi for at sikre Skibet over til den deilige Ø St. Jean og fortoiede os i Corabay. Da Orkantiden var forbi, reiste jeg til St. Thomas i Skibets Anliggender. Jeg boede hos min opofrende Ven, daværende Kammerjunker, Generaltoldintendant, senere Generalgouvernør Peter Scholten. Strax efter min Ankomst blev jeg haardt angrebet af Klimatfeberen, som jeg imidlertid gik lykkelig igjennem, hvilket jeg, næst Gud, kunde takke min Ven *Scholten*s omhyggelige Omhu for. Denne Sygdom medtog omtrent 4 Uger. Imidlertid var *Dahlerup* gaaet med *Sovereign* tilbage til Christianssted paa St. Croix. Jeg tog nu atter ombord i *Sovereign* og gjorde min Tjeneste der. Endelig

¹⁾ Indseilingen fra Nordsøen til den britiske Kanal.

fik vi da Sukker-Ladning ombord og afseilede til Kjøbenhavn i April 1818. — Kammerjunker *v. Schmithen*, en engelsk Kjøbmand ved Navn *Twig* og Secretair ved Gouvernementet paa St. Croix *Winkelhorn*¹⁾ og hans Frue fulgte alle med til Danmark. Winkelhorns havde med dem til Opvartning en Negerinde, som fik et Barn ombord, hvilket vi døbte; da det nogle faa Dage efter døde, begravedes det i Bølgerne. Vi kom til Kjøbenhavn sidst i Mai Maaned, udlossede Ladningen og afleverede Skibet, da Dahlerup og jeg havde den Plan selv at købe os et Skib, hvilket ogsaa senere fandt Sted; derpaa ilede jeg ud til Frederiksborg for at besøge Justitsraad, Stutmester *Nielsen* og hans mig saa dyrebare Familie. Her var jeg saa lykkelig at vinde hans Datter, *Tomine*²⁾, til hvem jeg, — siden jeg i 1815 laa paa Fredensborg, — havde baaret Kjærlighed. Nu gjaldt det at arbeide paa at erholde et Udkomme for at kunne fuldstændiggjøre min Lykke. Da var det, at Dahlerup og jeg købte Briggen: „*Den unge Christian*“. Med den gjorde vi en Tour til Hull og bragte Kul tilbage. Vor fælles Ven, Lieutenant i Marinen *Bodenhoff*, gik med som Styrmand, medens jeg blev hjemme for at besøge Forretningerne som Rheder af Skibet. Da denne Tour ikke faldt heldig ud i pecuniair Henseende og vi paa den Tid ikke kunde erholde nogen Fragt til Skibet, besluttede vi at ophugge det. Ved denne Entreprise mistede jeg, hvad jeg hidtil havde fortjent. Jeg søgte nu paa anden Maade at komme i Virksomhed og da Adjutantposten hos Øresunds Toldinspecteur, Admiralitetscommissair *Tuxen*³⁾, blev ledig ved Sølieutenant *Prydz's* Afsked, søgte jeg den, men Lieutenant *C. F. Falbe*⁴⁾ fik Posten. Jeg blev saaledes skuffet i dette Haab, men

¹⁾ Formodentlig Son af Justitsraad *Frederik Horn* (fra 1812 kaldte sig „*Winkel*“ *Horn*) og Hustru Mette Sofie Torus. (Se Erslew's Forfatterlexikon, — under »Horn«.

²⁾ Fru *Tomine Sneedorff* blev født $10/_{11}$ 1800, givt $22/5$ 1822 og døde $16/8$ 1853. Hun var Datter af Justitsraad og Stutmester *Frederik Carl Emil Nielsen*, — f. $28/1$ 1769, død $20/_{12}$ 1851 — og Petrine Sofie Lakier, f. $5/2$ 1771 og død $22/5$ 1846. (Se Erslew's Forfatterlexikon).

³⁾ *Louis Tuxen*, f. 1745, død 1829, var som dansk Søofficer 8 Aar i russisk Tjeneste, g. m. finsk Oberst Claes Gøran Klingfeldts Datter, Charlotte Elisabeth og Fader til Charlotte Louise, Viceadmiral J. N. Müllers Enke, der var Statsfrue hos Dronning Desideria og som døde $10/2$ 1883 i Kr-nia, 89 $1/2$ Aar gl.

⁴⁾ *Christian Tuxen Falbe*, f. 1791, død 1849, Kammerherre, Kommandørkapt. m. m ; g. 1821 m. Clara Andrea Johanne Margrethe Ibsen [f. 1801].

da Falbe et Aar senere blev Consul i Tunis, blev jeg sidst i Marts 1821 ansat i dette Embede.

1827 døde anden Inspecteur, Capitain *Eberlin*¹⁾ og jeg blev da udnævnt til hans Efterfølger. Den ³⁰/₇ 1826 var jeg imidlertid avanceret til Capitain-Lieutenant og afgik d. ¹⁷/₂ 1827 fra Marinen som virkelig Capitain. I 1829 døde 1ste Inspecteur Tuxen og jeg blev da udnævnt til 1ste og ene Inspectør ved Øresunds Toldkammer. Derefter blev jeg Medlem af Quarantaine-Commissionen, af Directionen for Øresunds Hospital og af Helsingørs Havnecommitté. Vinteren 1829 til 30 blev jeg overdraget det Hværv at indføre den nye Skibsmaaling ved de Sjællandske Toldsteder og i 1836 blev det paalagt mig at overtage Bestyrelsen af Buxerskibet i Øresund: *Prindsesse Wilhelmine* og senere af Dampskibene *Uffo* og *Hertha*, der afløste det første som Buxerskibe i Sundet.

Det lykkedes mig at udvide Toldinspectionens Virksomhed, idet jeg — gennem Direkturerne for Øresunds Toldkammer *A. G. v. Krogh*²⁾, Geheimeraaderne *Holten* og *Bluhme*³⁾ samt Deputeret i Helsingørs Toldkammer *Vedel*, der alle bærede mig med deres Tillid, — fik gennemført, at Inspectionen istedetfor kun at holde *et* Fartøi til Tjenestens Udførelse og istedetfor kun at have *en* fast ansat Quartermester og 3 Mand fra Vagtskibet (der laa paa Rheden), lidt efter lidt fik flere Fartøier, 4 Quartermestre og 12 faste Mand foruden de 3 fra Vagtskibet.

Det blev mig paalagt at holde: 1) *en Baad*, som jeg lod bygge efter en udmærket Tegning af vore Færgebaade; 2) *en Kutter* (Alfen), som ligeledes blev bygget i Helsingør; 3) *en Kutter* (Søsvalen), som byggedes ved Mærdø udenfor Arendal og som var en udmærket Seiler og Stormbaad og 4) *en Rochalup* paa 8 Aarer, bygget i Kjøbenhavn. Selv havde jeg anskaffet mig en udmærket 5) *Gigh*, som min Ven, Commandeur Bodenhoff, overlod mig. Han havde faaet den af Indvaanerne paa *Tortola*, som en Anerkjendelse for ydet Assistance, saavidt jeg erindrer ved en heftig Ildebrand. Desuden købte jeg en norsk 6) *Ottring*, der var et udmærket Ro-

1) *Georg Emanuel Conrad Eberlin*, f. 1756, Kapt. 1796 da han gik ud af Marinen; døde 1827.

2) *Adam Gottlob v. Krogh*, f. 1768, død 1839, var Kammerherre, Oberst, Kæmmerer og Direktør for Øresunds Toldkammer.

3) *Christian Albrecht Bluhme*, f. 1794, døde 1866 som dansk Udenrigsminister.

fartøi, som vajede herligt paa Søen og endelig 7) en lille *Schotting* til én Mand.

Saaledes udrustet kunde jeg alletider — Nat og Dag — holde et Fartøi i Sundet, og naar der ved Omskiftning af Vind kom mange Skibe ind, kunde jeg holde 3 Fartøier i Virksomhed. Jeg beregnede, at der nu kom ikke ubetydeligt mere ind i Kongens Kasse — navnlig ved at de svenske Kystfarere nu kunde tilholdes at klarere Tolden, hvilket de hidtil paa alle Maader havde søgt at unddrage dem.

Ved Hjælp af disse Fartøier og deres flinke Besætninger blev det mig muligt under Choleratiderne, da al Forbindelse med Sverrig var forbudt, at besøge Toldklareringen paa Quarantainen for de svenske Fartøier, der kom fra svenske Havne. Derved sikredes Tolden for disse Skibe og betydelige Udgifter sparede. Jeg havde saaledes baade en gavnlig og en behagelig Virksomhed og da jeg hos mine Foresatte mødte megen Velvillie, var mit Embedsliv i høieste Grad tilfredsstillende for mig¹⁾.

I Aaret 1831 købte jeg et velindrettet Hus her i Helsingør, hvilket jeg beboede i 34 Aar, indtil jeg i 1865 solgte det til Enkebaronesse Augusta v. Blixen-Finecke, født Prindsesse af Hessen-Cassel²⁾.

Mit huslige Liv har været inderlig lykkeligt, jeg havde en sjelden sød og elskværdig Hustru, der var min tidlige Ungdoms Kjærlighed og jeg har havt fire velsignede Børn. Men netop i mit Hjem har jeg havt megen Sorg, — dog takker jeg Gud, som har givet mig Kraft til at bære den.

I Aaret 1853 forlod min ædle Hustru — efter 31 Aars Ægteskab — dette Liv, min elskelige Datter *Sophie* døde d. 16/2 1844, kun 19 Aar gammel og min med Aand og Hjærte sjældent rigt begavede Datter *Betsy* gik bort den 16de Septbr. 1866. Min yngste Datter *Marie*³⁾, der var gift med den ædle Justitiarius

¹⁾ *H. G. Sneedorff* blev Ridder af Dannebrog 1841, Dannebrogsmænd 1853, Ridder af Sværdordenen 1855 og Kommandør af Dannebrog d. 9/5 1857, var Indehaver af St. Helena-Medaljen.

²⁾ Søster af Danmarks nuværende Dronning.

³⁾ Kommandør Sneedorffs Børn, der *alle* døde før ham, vare:

1) *Betsy Sneedorff*, f. 21/8 1823, død 16/9 1866.

2) *Sophie Sneedorff*, f. 20/4 1825, død 16/2 1844.

3) *Marie Kjerulf*, f. 19/10 1827, død 7/12 1880. g. d. 27/10 1857 m. Axel Kjerulf, f. 14/3 1823, død 28/5 1880.

4) *Hans Christian Sneedorff*, f. 1829, d. s. A., 1/2 år gammel.

Axel Kjerulf i Christiania blev efter 22 $\frac{1}{2}$ Aars Ægteskab Enke d. 28de Mai 1880 og døde i mit Hus her i Helsingør d. 7de December samme Aar.

Inderlig taknemlig er jeg over, at min nuværende Hustru *Anna*, født Johnsen, med hvem jeg blev gift den $\frac{8}{4}$ 1868, vilde dele Livet med mig. Hun har ærlig bidraget til at lette mig min ensomme Alderdom i Forening med mine trofaste Venner, Etatsraad *Olvriks*¹⁾ og Commandeur *Prøsilius*²⁾, hvilke Familier i en lang Række af Aar have været og fremdeles ere saa uendelig meget for mig.

Da min Ven, Viceadmiral i østerrigsk Tjeneste *Dahlerup*, der var Chef for Flaaden i Triest, engang var herhjemme paa Permission, gjorde han mig opmærksom paa, at min Fader som Commandeur af Jernkroneordenen var østerrigsk Baron og tilbød mig, — ifald jeg ønskede det, — at skaffe mig Udnævnelse af denne Titel, men da jeg ikke havde noget Ønske i den Retning, afslog jeg hans venlige Tilbud.

Min Alderdom har været glæderig for mig: min Hustrus kjærlige Omsorg for mig og det aarlige Besøg af min Datter, Marie Kjerulf, og hendes sjeldne Mand har været til stor Velsignelse for mig, som jeg ikke nok kan takke den gode Gud for.

I de sidste Dage af April 1883 blev Kommandør Sneedorff upasselig og efter at have ligget en Uges Tid tilsengs endte hans ædle og bramfri Liv Mandag d. 7de Mai Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Aften. Han blev noget over 89 $\frac{1}{2}$ Aar gammel. Hans sidste Ord vare: *Nu kommer Gud snart!*

Med ham har en ridderlig og ædel Repræsentant for en svunden Tid forladt os.

Kommandør Sneedorff var den sidste af sin Slægt. Hans Navn bæres dog ifølge kongelig Tilladelse fra 1866 af hans Søstersøn, Godseier, Kammerjunker Chr. Wolff-Sneedorff til Engelholm i Sydsjælland.

---

¹⁾ *Jacob Baden Olrik*, Etatsraad, Borgermester og Auktionsdirektør i Helsingør, R.D. og Dbgsmd., født $\frac{8}{9}$ 1802, død $\frac{29}{12}$ 1875.

²⁾ *Christian Lauritz Prøsilius*, f. 1803, Kommandør, Lodsinspektør. Bor nu (1884) i Helsingør.